

Viborg Fjernvarmes ordinære generalforsamling april 2017

Mundtlig beretning fra formand Per B. Jørgensen

Jeg indledte sidste år den mundtlige beretning med at konstatere, at årets generalforsamling tidsmæssigt falder midt i en af de perioder, der står allermest centralt i forhold til stillingtagen til fremtidens fjernvarmeproduktion i Viborg. Den periode er ikke overstået endnu. Det er derfor også glædeligt, at vi igen i år kan se så stærkt et fremmøde til generalforsamlingen. Der er i år tilmeldt 409 deltagere, der repræsenterer i alt 853 stemmer.

Den løbende drift af distributionsvirksomheden er velbeskrevet i den skriftlige ledelsesberetning, som jeg vil henvise til. Af den omfattende beskrivelse vil jeg her især hæfte mig ved den udvikling, som regnskabet afspejler over de seneste år. Ekskl. moms havde vi i 2013 en omsætning inkl. overførsler på 183,7 mio. kr., i 2016 var den reduceret til 144, 4 mio. kr., et fald i omsætning på 21 %.

I samme periode er forbrugerprisen på varmen faldet fra 61.1 til 48,3 øre pr kWh. Også et fald på 21 %.

Det, at afregningsprisen overfor forbrugerne er faldet med samme procentsats som omsætningen, er udtryk for en særdeles effektiv styring af den daglige drift. Når omsætningen falder, kræver det tæt styring at sikre, at driftsomkostningerne reduceres tilsvarende. Og selv om varmekøb og varmesalg naturligvis følges ad, så er der en driftsorganisation, der skal kunne følge med. Den øvelse er lykkedes. Oven i købet i en periode med stærkt stigende energispareomkostninger. Det fortjener vores ledelse og medarbejdere en klar anerkendelse for.

Set over den samme periode er antallet af installerede målere i øvrigt steget med 348 eller ca. 4 % til i alt 9127, og ledningsnettet er over de tre år øget med ca. 2% eller 6,6 km til i alt ca. 328 km.

Her er ikke tale om Tornerosesøvn. Udviklingen i arbejdsopgaverne har været accellererende. Alene i 2016 var tilgangen af målere 118 og forøgelsen af ledningsnettet var ca. 2,8 km. Af andre store opgaver kan nævnes forberedelsen af Banebyen, de fortsatte drøftelser med Regionshospital Viborg, fortsatte forhandlinger med andre potentielle leverandører af overskudsvarme og arbejdet som deltagere i hhv. arbejdsgruppen og koordinationsudvalget vedr. den fremtidige fjernvarmeforsyning. Alt sammen opgaver, der har krævet en betydelig indsats året igennem.

Og så skal vi naturligvis glæde os over, at varmesalgsprisen faldt med 5,05 øre til 48,3 øre pr. Kwh excl. moms.

Skal jeg så lige prøve at afbalancere omtalen, kan jeg også konstatere, at distributionstabet i 2016 var på 21,5 %. Det var bedre end de 22,2 %, som vi nåede i 2015; men der er godt nok langt igen, før vi når vores mål om et distributionstab på 10 %. Og det mål ønsker vi trods udviklingen at fastholde.

Jeg er helt sikker på, ja jeg ved, at der kan gives mange gode forklaringer på den faktiske udvikling. Men 10 % er 10 %, og selv om det er et langsigtet mål, bliver vi helt klart nødt til at sikre større fokus på denne store omkostning. Så der er fortsat arbejde at tage fat på, hvor bl.a. temperaturniveauet i distributionsnettet bliver helt afgørende, idet vi er ved at have rigtigt godt styr på vores vandtab i forbindelse med ledningsbrud.

Som nævnt arbejdes der videre med etablering af overskudsvarmeleverancer fra lokalområdet. Jeg omtalte sidste år igangværende forhandlinger med Regionshospital Viborg. Dette forhandlingsforløb er endnu ikke helt afsluttet. En af udfordringerne er at få overblik over den mulige levering af overskudsvarme fra hospitalets køleanlæg, og dermed også vurderingen af hvordan overskudsvarmen fra køleanlægget passer ind i vort distributionsmønster i midtbyen. Kontakten opretholdes, og vi håber, at der findes en løsning, der økonomisk forsvarligt kan bidrage til den grønne profil, som vi ønsker. I mellemtiden kan vi glæde os over, at Regionshospital Viborg nu er tilsluttet som fuld forbruger ved Viborg Fjernvarme.

I december fik vi tilbudt en aftale med Føtex om at aftage overskudsvarme fra deres køleanlæg. Under hensyntagen til driftsaftalen med Energi Viborg måtte vi tage forbehold for Energi Viborgs godkendelse. Desværre er det endnu ikke lykkedes at opnå denne godkendelse.

Det er sådan, at der i henhold til Varmeforsyningsloven ikke kan indgås aftaler, der medfører en højere varmepris end den, der i forvejen betales for den eksisterende produktion. Derfor vil alle overskudsvarmeaftaler, vi indgår, blive til fordel for forbrugerne. Vi har givet tilsagn om, at økonomien i disse aftaler skal indregnes i Energi Viborgs samlede varmforsyningsregnskab, sådan at den økonomiske fordel, som aftalerne om at aftage overskudsvarme medfører, bliver fordelt mellem alle fjernvarmebrugere i Viborg, og altså ikke kun tilfalder Viborg Fjernvarmes forbrugere. Dette afregningsprincip omfatter også Føtex aftalen.

At aftaler, om udnyttelse af lokal overskudsvarme nødvendigvis skal indgås og administreres af Viborg Fjernvarme, følger af, at det kun er muligt af få økonomi i

anvendelsen ved at lave direkte tilslutning til vort fjernvarmenet, og at de tilførte varmemængder derfor skal indgå som en del af den løbende distribution.

Det er derfor uforståeligt for os, hvis driftsaftalens bestemmelse om at Energi Viborg her eneret til at levere til Viborg Fjernvarme, skal spærre for sådanne åbenbart ønskelige aftaler i lokalområdet. For at få løst problemet en gang for alle har vi nu valgt at stille et konkret forslag til tillæg til driftsaftalen, og afventer et forhåbentligt hurtigt positivt svar.

Anlægs mæssigt har vi igangsat de to store projekter i hhv. Banebyen og Arnbjerg. De fysiske anlægsarbejder er i fuld gang og Arnbjerg fase 1 er allerede ved at være klar til de første tilslutninger.

Som det er bekendt, tabte vi ankesagen mod forhenværende direktør Henry Juhl Nielsen i landsretten. Landsretten afgjorde, at bortvisningen ikke var berettiget, fordi den første skete i august måned 2012, mens de forhold, den var begrundet i, var kendte af den daværende bestyrelse allerede i foråret 2012.

Afgørelsen er derved helt på linie med retspraksis i bortvisningssager, og vi må konstatere, at vi ikke lykkedes med at overbevise retten om, at der i denne sag var et helt særligt sagsforløb, som vi mente burde berettigede den gennemførte bortvisning.

Voldgiftssagen mod Energi Viborg om dækning af den eventuelle ikke indregningsberettigede andel af geotermi omkostningerne ligger endnu i en forberedende fase. Der er ikke fastsat nogen tid for domsforhandlingerne, og vi kan derfor ikke sige noget om forventningerne eller tidsrammerne for sagen.

Energiankenævnets afgørelse af sagen om indregning af geotermi omkostningerne i fjernvarmeprisen lader endnu vente på sig. Det er for mig helt uforståeligt og absolut uacceptabelt, at der efter så lang tids sagsbehandling ikke har kunnet træffes en afgørelse. Som jeg tidligere har orienteret om, har Energi Viborg valgt at se bort fra indgåede aftaler om afvikling af gælden med det resultat, at der, så vidt jeg har forstået, vil være tale om, at gælden ved udgangen af 2017 er fuldt dækket gennem hhv. den regnskabsmæssige overdækning, der er opnået de seneste år og de erstatningssager, som sagen omfatter. Den måde at kræve pengene op på har jeg tidligere kommenteret. Men prøv at tænke på, hvilket kaos der opstår, hvis afgørelsen nu bliver, at der er et større millionbeløb end forudsat, der ikke kan indregnes, og som derfor må skulle tilbagebetales til alle os, der så har betalt for

meget over de løbende varmepriser. Jeg synes det er en hån mod forbrugerne, at forvaltningen fungerer, så der kan opstå sådan en situation.

Energitilsynets nylige afgørelse om forrentning af fjernvarmeselskabernes egenkapital har givet anledning til en del omtaler. Som nævnt i beretningen sidste år, og som det også har været omtalt i pressen, har vi i Viborg Fjernvarme også søgt om ret til at forrente vores egenkapital. Vi har ikke modtaget svar på ansøgningen endnu, men baggrunden for ansøgningen er, at vores egenkapital har været uændret siden 1981, og i en verden med et stadigt stigende investeringsbehov vil det være naturligt at sikre selskabets kapitalforhold.

Det er på den baggrund man skal se bestyrelsens forslag til generalforsamlingen i dag, om at udbygge formuleringen i vedtægtens opløsningsbestemmelse. Det skal sikres, at evt. provenu, der måtte opstå i forbindelse med selskabets opløsning, salg, fusion el lign. kun kan anvendes til fjernvarmeforsyning i Viborg. Vi ser det som et selvstændigt mål at sikre, at de værdier, der bygges op i Viborg Fjernvarme, kun anvendes til fjernvarmeforsyning i Viborg.

Viborg Fjernvarme har siden 2013 haft blik for øgede samarbejdsmuligheder herunder også i et regionalt perspektiv. Med Apple's byggeri og udmeldinger om at stille overskudsvarmen vederlagsfrist til rådighed til fjernvarmeformål har dette perspektiv ført til, at Region Midt indgår i analysearbejdet med henblik på udnyttelse af overskudsvarme fra Apple. Vi hilser indsatsen velkommen. Vi oplever regionen som en god og konstruktiv samarbejdspartner, der er med til at sikre perspektiv og kvalitet i analyserne.

Idet der er mange, der åbenbart har en mening om det løbende samarbejde mellem Energi Viborg og Viborg Fjernvarme og idet samarbejdet efter min mening ofte bliver karakteriseret i stereotype vendinger, som i højere grad viser, at dem, der udtaler sig, ikke har forstået, hvad det drejer sig om, end at det karakteriserer diskussionerne, vil jeg forsøge at beskrive nogle helt grundlæggende forskelle i vores respektive tilgang til udfordringerne, som jeg ser dem.

Der er for det første tale om et forskelligt grundsyn på fremtidens fjernvarmeforsyning. Energi Viborg har arbejdet for en løsning, der forudsætter et centralt produktionsanlæg, baseret på ét fælles temperatursæt, der skal være så højt, at det tilgodeser alle krav fra netværkets forbrugere. Konsekvensen af den strategi bliver, at den forbrugertype, der har det højeste temperaturkrav, bliver bestemmende for temperaturen i hele netværket med den alvorlige konsekvens, at effektiviteten i udnyttelsen af varmepumper bliver lav og ledningstabet bliver unødvendigt stort.

Heroverfor står Viborg Fjernvarmes ønske om at kunne differentiere temperaturen i overensstemmelse med de faktiske krav de forskellige forbrugstyper stiller. Vi taler om at optimere forsyningen efter forbrugernes behov. Derfor opererer vi med et såkaldt lavtemperaturnetværk.

Lavtemperaturnetværket giver mulighed for at optimere fjernvarmeforsyningen økonomisk. Det gør man ved for de enkelte forsyningsområder at afbalancere de generelle produktionsomkostninger, ledningstabet, investeringen i transmissions- og forsyningsnettet og omkostningerne ved et evt. boost af temperaturen til særligt varmekrævende forbrugere, typisk plejehjem, børneinstitutioner og lign.

Hertil kommer, at lavtemperaturnetværket vil være enkelt at anvende ved udnyttelse af andre lokale varmekilder, når de er tilgængelige på tilfredsstillende økonomiske vilkår.

Vi taler derfor om en zoneinddeling af byen, hvor der kan arbejdes med forskellige temperatursæt fra zone til zone.

At vi taler om zoneinddeling og ikke afstemning med de enkelte forbrugeres krav er begrundet i, at vores økonomiske analyser viser, at anlægsinvesteringerne bliver alt for store, hvis vi skal arbejde på husstandsniveau. Altså at den løsning bliver for dyr for den enkelte.

Den løsning, som vi ønsker, er imidlertid i strid med driftsaftalen. Løsningen kræver nemlig, at vi kan anvende varmepumpe teknologien i vores netværk. Og det må vi kun i et utilstrækkeligt omfang iflg. driftsaftalen.

Derfor er driftsaftalen et andet dilemma i samarbejdet mellem Energi Viborg og Viborg Fjernvarme

Et tredje forhold er de forudsætninger, der lægges til grund for beregningerne til vurdering af løsningsforslag vedr. den kommende varmeproduktion. Beslutningen, om hvilken løsning, der skal vælges for den fremtidige varmeforsyning, vil i vidt omfang blive baseret på fortolkninger og forventninger til den fremtidige pris på el, gas, drift og vedligeholdelse af anlæggene, lønandel osv. Men selvfølgelig også på en vurdering af afgiftsstrukturen.

Her kan man vælge at lægge forskellige prognoser til grund, eller man kan tage de faktisk gældende forhold inklusive mulighederne for at købe på option, dvs. levering til en aftalt pris mange år frem i tiden.

Man kan også blande de forskellige fremskrivninger alt efter hvilke omkostningstyper, der er tale om, og for afgifternes vedkommende er der kun kikk i kaffegrums og gammeldags spåkone forudsigelser at lægge til grund.

Vi lægger stor vægt på de faktiske tal. På vore rådgiveres erfaringstal fra tilsvarende og sammenlignelige projekter. Vi lægger vægt på optionspriserne og mht. til afgifterne tager vi udgangspunkt i de i dag gældende afgifter.

Vedrørende den fremtidige udvikling i afgifterne kan vi ikke komme det nærmere end, at vi forventer, at elafgifterne forbliver, hvor de er med en vis sandsynlighed for fremtidig reduktion, og tror vi på, at der vil blive indført nye afgifter på biomasse. Det tror vi, fordi CO2 belastningen fra biomasse får stadig større opmærksomhed, og forsynings sikkerheden allerede nu er afhængig af import.

Diskussioner om sådanne forudsætninger har haft en betydelig indflydelse på drøftelserne undervejs.

En fjerde faktor i samspillet er selvfølgelig den diskussion, som vi har rejst om ejerstrukturen. I Viborg Fjernvarme tager vi den forholdsvist tilbagelænet. Det værste, der kan ske, er, at status quo bevares. Det vil ikke være godt for Viborg, og det vil gøre det vanskeligere at sikre den bedst mulige fjernvarmeforsyning. Men er den politiske vilje til at tænke ud af boksen ikke til stede, kan vi i sidste ende ikke gøre noget ved det, før driftsaftalen er opsagt og udløbet.

Men jeg har selv siddet som leder i virksomheder, der blev delt ved frasal, blev fusioneret, blev solgt fuldstændigt eller er blevet udsat for forsøg på fjendtlig overtagelse. Nogle gange var jeg initiativtager eller blot involveret i processen, andre gange måtte jeg leve med ejernes egenhændige dispositioner. Og jeg ved, at det påvirker en i dagligdagen. Det skaber en ubehagelig usikkerhed. Og derfor er den diskussion en faktor, der skal med i vurderingen af samspillet mellem os.

Den femte og sidste faktor jeg vil rette opmærksomheden på er usikkerheden omkring kraftvarmeværkets fremtid. Jeg har sagt det i tidligere beretninger, vi har understreget det i den analyse af forsynings situationen, som vi offentliggjorde sidste forår, og det vil fremgå af de analyser, som vi er på vej til at offentliggøre. Vi kan ikke se andet, end at produktionen fra kraftvarmeværket skal udfases fuldstændig i takt med indkøringen af overskudsvarme som ny forsyningskilde.

Om der så er økonomi i, at værket står i beredskab til elforsyningen. Det kan jeg ikke vide. Men i den situation kan det vel ikke være for fjernvarmebrugernes penge at beredskabet skal opretholdes.

Jeg har lagt vægt på at gøre rede for, hvad der er nogle kerneelementer i de uenigheder, som nogen kalder det, der er mellem Energi Viborg og Viborg Fjernvarme, fordi det er åbenbart, at mange udtaler sig uden at have mere end et overfladisk kendskab til de faktiske forhold.

Her er tale om dybt saglige diskussioner om, hvilken løsning der i den sidste ende vil være den rigtige at foreslå politikerne. Det er ikke lette diskussioner. Som jeg lige har gjort rede for, er der mange og meget komplicerede elementer på bordet, de griber dybt ind i forbrugernes økonomi de næste 25 – 30 år, der er betydelige politiske interesser involveret, og mange arbejdspladser og dermed medarbejdere vil blive påvirket direkte eller indirekte.

Jeg bliver derfor vred, når så væsentlige problemer bliver forfladigede med henkastede bemærkninger om, at hanelefanterne slås. Den slags dybt usaglige bemærkninger er ødelæggende for enhver fornuftig sagsbehandling. Og for mit eget vedkommende kan jeg sige, at den er åbenbart grundløs. Iflg. vedtægterne i Viborg Fjernvarme er mine muligheder for genvalg udtømte. Jeg fratræder næste år. Og i øvrigt konstituerer bestyrelsen sig selv. Den kan til enhver tid skifte formanden ud ved at indkalde til et møde om det, hvis den er utilfreds med den linje, der bliver lagt.

Og for god ordens skyld skal jeg tilføje, at jeg heller ikke på noget tidspunkt har haft indtryk af, at Energi Viborgs formand optræder som hanelefant.

Inden jeg slutter denne del af beretningen, skal det også bemærkes, at de to virksomheder under hele forløbet har haft tunge og trælse retssager kørende. Det har ikke haft indflydelse på den løbende dialog. Der har vi hele tiden været fælles om den holdning, at gennemførelsen af disse sager måtte følge sit eget spor, de skulle holdes uden for den løbende forretning, og den aftale har været overholdt fra begge sider.

Om et øjeblik vil jeg overlade til Morten Abildgaard at præsentere den aktuelle status i Viborg Fjernvarmes analyser af mulighederne i en løsning baseret på udnyttelse af overskudsvarme med de eksisterende naturgaskedler som spidslast og reservekapacitet; men forinden vil jeg ridse baggrunden for vores selvstændige analysearbejde op.

Vi fremlagde sidste år vores Niras modelberegninger vedr. overskudsvarme kontra biomasse som varmekilde. Vi bad konsulentvirksomheden Niras lave beregningerne på grundlag af deres egne datareferencer, fordi vi ikke kunne få de oplysninger, vi fik i koordinationsudvalget, til at stemme med hverken vore egne medarbejders

analyser eller med de data, vi i øvrigt havde adgang til. Vi fik stor kritik for dette arbejde, men vi kan i dag konstatere, at Niras beregninger og forudsætninger holder stik. Det har bestyret os i rigtigheden af at have adgang til uafhængige selvstændige rådgivere, der gennem uafhængige konsekvensberegninger kan hjælpe os med at skabe den dokumentation, der er nødvendig for at få et pålideligt beslutningsgrundlag.

På tilsvarende måde som sidste år har vi i år bedt Niras om at konsekvensvurdere vores tanker om et lavtemperaturnetværk, herunder vore tanker om decentral Boost til dækning af særlige leveringsbehov, konsekvenserne mht. investeringer i transmissionsnettet og fordelingsledningerne, for de samfundsøkonomiske konsekvenser for CO₂ belastningen og for følsomheden for om de varmepumper, der skal overføre overskudsvarmen til Fjernvarmenettet placeres ved Apple eller centralt eller decentralt i byen. Vi har stillet vores viden om transmissionsnettet, og varmekonsumet til rådighed, således at der denne gang er tale om helt konkrete beregninger på forsyningen i Viborg.

Jeg vil nu med dirigentens tilladelse give ordet til Morten Abildgaard for gennemgangen af analysen.

For mig er det overraskende, at 55/30 gr. scenariet er så stærkt i forhold til de øvrige scenarier. Men det er lige så overraskende, at den bedste økonomi opnås ved en tre til fire trins opvarmning til den rette brugstemperatur. Som jeg forstår det, ligger forklaringen i en optimering af varmepumpeinvesteringerne og ledningstab.

Og når effekten af CO₂ belastningen regnes ind, er overskudsvarmeløsningen klart den mest attraktive løsning. Hertil kommer, at det, efter min mening ud over den samfundsøkonomiske værdi i CO₂ regnskabet, skal tillægges værdi, at anvendelse af overskudsvarme styrker Viborg Kommunes grønne profil.

Hertil kommer så usikkerheden ved den eventuelle fremtidige afgiftsbelastning på biomasse som kildemateriale såvel som ved en evt. ændring af overskudsvarmeafgiften.

Vi vil præsentere analysen på det førstkommende møde i koordinationsudvalget, så resultaterne kan komme med i det videre arbejde der. Koordinationsudvalget blev jo nedsat med reference til Energi Viborgs projektledelse som det forum, hvori fjernvarmedistributørerne og Energi Viborg drøfter løsningsforslagene vedr. den fremtidige fjernvarmeproduktion.

Derefter vil analysen også blive lagt ud på vor hjemmeside, så der vil blive rig mulighed for at gå dybere i den.

Med forbehold for den kommende gennemgang af beregningsgrundlag og forudsætninger synes jeg, at resultaterne er meget spændende. Viborg har muligheden for at træde helt frem i første række med udvikling af fremtidens fjernvarmeløsning. Det kan bringe byen frem i en internationale klasse ved at vise vejen for, hvordan man ved at tænke hele forsyningskæden igennem kan skabe en CO2 neutral og prisbillig varmeforsyning fremfor ved et snævert produktionsfokus blot at erstatte traditionelle indfyringsanlæg med nye.

Vi ser frem til det fortsatte samarbejde om at skabe en sådan løsning.

Og det bringer mig frem til den sidste store sag i min beretning. Ejerstrukturen.

Ingen kan være i tvivl om, at vi i bestyrelsen meget gerne ser en sammenlægning af hele fjernvarmeforsyningen i Viborg fra varmekilde til forbruger i én forbrugerstyret organisation, drevet efter de velkendte danske andelsprincipper med forståelige mål og en klar dagsorden: skab den pålideligste, forbrugsoptimerede, fleksible og billigste fjernvarmeforsyning.

Det er et mål, der er værd at arbejde for. Men det er også et mål, der bliver vanskeligt og tidskrævende at realisere. Selv hvis den nødvendige politiske vilje er til stede, ligger der en stor udfordring i løsning af de juridiske, økonomiske og selskabsretlige problemer. Løsning af denne opgave vil blive så ressourcekrævende, at den nødvendigvis må udskydes til efter, der er kommet hold på den fremtidige forsyningsstruktur.

Vi tog initiativ til et formandsmøde mellem Viborg distributørerne med henblik på at undersøge, hvor langt de fælles interesser mellem distributører var bæredygtige. På mødet tog vores forhenværende borgmester Johs. Steensgaard den tanke om gensidig bestyrelsesrepræsentation, der tidligere har været fremme, op.

Dette initiativ er meget velkomment. Der er ingen tvivl om, at den åbenhed, indsigt og meningsudveksling, der vil opstå gennem bestyrelsesarbejdet vil kunne blive en katalysator for udvikling af et positivt samarbejde.

Det er i den ånd dagsordenens forslag om ændring af vedtægternes bestemmelser vedr. bestyrelsens sammensætning skal ses.

Det vender jeg tilbage til når vedtægtsforslagene fremlægges.

Som det fremgår af den skriftlige beretning har driften igen 2016 været præget af en meget høj stabilitet. Vi har al mulig grund til at takke vore dygtige medarbejdere for en fremragende indsats, hvor den daglige drift har været fuldt fokuseret på en kvalificeret gennemførelse af de løbende opgaver og servicering af forbrugerne. Til medarbejderne vil jeg sige tak for indsatsen.

Jeg vil også gerne sige tak for samarbejdet til den samlede bestyrelse. Jeg oplever fortsat et særdeles godt og sagligt samarbejde og en stor velvilje i forhold til den ekstraordinære indsats, som den igangværende udvikling i varmeforsyningen giver anledning til. Den brede deltagelse i de foreliggende opgaver er vigtig for Viborg Fjernvarme. Tak for samarbejdet.

Bestyrelsesmedlem Rene Nielsen har valgt at fratræde bestyrelsen i år. Tak for samarbejdet og for det engagement, du har haft i bestyrelsens arbejde. Jeg vil savne dine lune ofte lettere sarkastiske sidebemærkninger. Du har hele vejen igennem været god til med en humoristisk spids bemærkning at sætte fokus på særlige vinkler i de sager, vi har siddet med. Vi ønsker dig alt godt fremover.

Og herefter overgiver jeg beretningen til generalforsamlingens videre behandling under dirigentens ledelse.